

ΟΙ ΤΑΦΟΓΔΥΤΕΣ

— Ο κ. Βλάχος έρχεται από τὸ Ταχυδρομείο ἐπὶ συστάσει στὸ Βασιλικὸ Θέατρο. Γιὰ τὸ Θεό, σπλαχνιστεῖτε αὐτὸ τὸ πολυθλασμένο θέατρο καὶ μὴν τὸ κάνετε Γεροκομεῖο. Μετὰ τὸν Πετσαλή, τὸ Θών, ὁ Βλάχος διευθυντής· καὶ μετὰ τὸ Βλάχο ἀναστήστε κάποιον ἄλλο Μαθουσαλά, ταφογδυτές. Ναί, ταφογδυτές γινόσαστε μὲ τὸ νὰ σκάβετε στὰ βάρθια τῆς γῆς νὰ βρῆτε καθε φιλολογικὸ Μαμουθ καὶ νὰ τὸ στήνετε στὸ Βασιλικὸ θέατρο γιὰ προσκύ- νισμα. Θέατρο θὰ πῇ ζωὴ· ἀρῆστε λοιπὸν τοὺς πε- θαμένους νὰ κοιμῶνται ἡσυχα, μὴ μᾶς τοὺς κουβα- λᾶτε ἀπὸ τοὺς τάφους ἐδῶ.

Ἡ θέλετε νὰ κάνετε καὶ τὴ θέση τοῦ Βασιλι- κοῦ θεάτρου θέση ρουσφετιοῦ καὶ παίρνετε τοὺς γραμ- ματεῖς καὶ φαρισαίους ἀπὸ τὰ ὑπουργεῖα καὶ τὰ Ταχυδρομεία καὶ τοὺς κάνετε διευθυντές.

Μὰ ἀπὸ τὸ θέατρο αὐτὸ περιμέναμε μιὰ μέρα κάπια ἀναγέννηση· δὲν ἔγινε γιὰ νὰ θρέψῃ στοὺς κόλπους τοῦ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο, γιὰτὶ τότε θὰ εἶναι Βασιλικὸ, ὅσο Βασιλικὰ εἶναι καὶ τὰ διάφορα ξενοδοχεῖα, ζαχαροπλαστεῖα, καφενεῖα, κουρεῖα καὶ δὲν ξέρω καὶ τί ἄλλα ποὺ παίρνουν αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Κιτρίνιασαν, βρώμισαν πιά αὐτὲς οἱ παλιοφυλ- λάδες, πουλῆστε τοὺς μὲ τὴν ἑλπίδα, ἀλλὰ μὴ τοὺς δίνετε στοὺς κακόμοιρους τοὺς Ρωμιούς, γιὰτὶ θὰ τοὺς μολύνετε μὲ τὰ μικρόβια τῆς σαπίλας ποὺ σὲ καθε φύλλο μὲ τὸ σῶρ φολιάζουν.

Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἡπῆκον τὰ θέματα καὶ ὑπερήφανο ὕψονεταν τὸ χτίριο αὐτό, πόσες ἐλπίδες εἶχαμε ὅτι αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ ἐθνικὸ θέατρο ποὺ θὰ μορφώσῃ τὸ κοινὸ καὶ ποὺ μορφώνοντας θὰ κἀνῃ νὰ ξεπεταχτοῦν ἕνας, δύο, τρεῖς συγγραφῆδες, ἀλλὰ δικοὶ μᾶς καὶ ὄχι ξαναζεσταμένα φαγητὰ τῆς Γαλ- λικῆς παλαιοντολογίας τοῦ θεάτρου.

Δὲν εἶχε ὅμως ποτὲ διευθυνση καὶ ὅσο πᾶει χειρότερα. Πάρτε ἕναν νέον, ὅποιον καὶ νᾶναι, κάντε τον γραμματεῖα καὶ ἔπειτα, ὅταν μορφωθῇ, ὅταν φα- νῇ ἄξιος, χειροτονεῖστε τον διευθυντή.

Τὸ κάνετε μιὰ φορὰ κι ἀποτύχατε· ξαναδοκιμά- τε, ἀλλὰ μὴ γιὰ τὸ Θεὸ φωνίζετε ἀπὸ τὸ μπαγια- τοπαζάρο διευθυντή.

Μορφώστε τὸν κόσμον, παρουσιάζοντας σιγὰ σιγὰ νέα πράγματα· σήμερα περιποιηθεῖτε τοὺς νέους γιὰτὶ ἀπὸ κείνους περιμένετε τὴν πρόοδο στὸ κά- θε τι.

Ἡ τέλος πάντων ἂν δὲ σᾶς ἀρέσουν, ἂν δὲ σᾶς φαίνονται αὐτὰ σωστά, κάντε το τότε Ἰπποδρόμιο καὶ ἀντὶ τοῦ Θών βάλτε τὸν Τσίρνοβιτς τὸ Σταυ- λάρχη, καὶ δὲν θὰ ἐνδιαφερόμαστε τότες καθόλου.

ΘΕΑΤΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

(Στὴ στήλη αὐτὴ θὰ κρεμῶμε κάθε βδομάδα, σὰν κε- φᾶλια ληστῶν, ὅλες τίς ὁπυταῖες· κι ἀνορθογραφίες ποὺ βρίσκονται σὲ καθαρευουσιάνικα βιβλία. Συνεργάτες τῆς στήλης αὐτῆς θᾶναι ὅλ' οἱ ἀναγνώστες μᾶς, ἀρκεῖ μοναχὰ πλάι στὸ βαρβαρισμὸ ποὺ θὰ μᾶς στέλνουνε νὰ σημειώ- νουν τὸνομα τοῦ βιβλίου καὶ τὸν ἀριθμὸ τῆς σελίδας ποὺ βρίσκεται).

ΑΡΙΘ. 3

«... ἐκδοθῇ ἐπίσης καὶ ἡ lex Ju-

lia ei P. P. ἐπὶ Αὐγοῦστον καὶ διαταξά- σῃς».

(Εἰσηγήσεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου Ν. Δημαρᾶ, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημ. σελ. 451, ἔκδοσις Γ').

ΔΑΣΚΑΛΟΠΑΖΑΡΟ

Ὁ ἀείμνηστος Μπάρεπα Μιστριώτης στὸ γραμ- μα τοῦ μέσα στὸ «Σπαθί» ποὺ ἀρχίζει τόσο κλασ- σικιστράδικα μὲ τὰ λόγια «Ἐν χρόνοις χαλε- πῶς καὶ καιροῖς δυσμενέσι» μᾶς παρουσιάζει ἕναν ὠραῖο ξενισμὸ, δηλ. «τὸ ὅλον Ἑλληνικὸν γένος εὐ- ορίσκειται ἐν διωγμῷ». Ἀπὸ τὸ εὐορίσκειται εἶναι τὸ γαλλικὸ se trouvent. Μὰ τί; Δὲν ξέρει ὁ ἀείμνη- στος, ἡ ἀοιδίμος, ἡ ἀίδιος (ἢ καλὺτερα ἀήδιος) πὼς ἔπρεπε νὰ πῇ ὅχι εὐορίσκειται παρὰ τυγχάνει;

Μὰ ὅς εἶναι πιά ὁ ξενισμὸς. Πιὸς ὅμως θὰ πι- στέψῃ πὼς ὁ ἀήδιος μᾶς δίνει κι' ἕνα μαλλιαρισμὸ; Μὰ νὰ μᾶς λείει αἴθελε νὰ παιδεύσῃ ὁλόκληρον πολιτείαν». Ἔτσι μιλοῦν οἱ μαλλιαροί· οἱ ἀστῆτοι ἔπρεπε νὰ λένε σύμφωνα μὲ τὸ Ἀττικὸ Λεξικὸ ὅλην. Στὴν παλιὰ γλῶσσα ἡ λέξις ὁλόκληρος ἔχει ἄλλη σημασία.

Ναὶ φεῖ! Περιπεπτόκαμεν χρόνους τε χαλεποὺς καὶ καιροῖς δυσμενέσι, εἴπερ οἱ Πανεπιστημιακοὶ ἀή- διοι οὕτως ἀδαεῖς ἐλέγχονται ὄντες!

Λ. Α.

Γ'. Γ. Παρατηρεῖς, φίλε Νουμᾶ, πὼς τὸν εἶπα ἀείμνηστο τὸ μπαρμπά Μιστριώτη. Μὰ βλέπεις, ὅσο κι ἂν ξενίζει ἡ μαλλιαρίζει. ἄδύνατο νὰ μὴν ὀνομα- στεῖ ἔτσι μιὰ μέρα. Καὶ χειρότεροί του ἀπόχτησαν τὸν τίτλο. Γιὰτὶ λοιπὸν νὰ μὴν τὸνε λέμε ἀπὸ τῶ- ρα ἀείμνηστο ὥστε νὰ χαρεῖ ὁ ἄθρωπος τὴν τιμὴ ὅσο ζεῖ ἀκόμα καὶ ἐπὶ χθονὶ δέσκειται; (Τὸ τελε- φταῖο, μπαρμπά Μιστριώτη, εἶναι ἀπὸ τὸν Ὀμηρο ποὺ ἴσως τὸν ἔχεις ἀκουστὰ).

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ο ΔΙΚΟΣ ΜΑΣ

Κύριε Νουμᾶ,

Νὰ μὲ συμπαθᾶτε. Εἶμαι ἕνας γεροπαρξένος καὶ νευρικός καὶ κάθε φορὰ θυμῶνω ὅταν βλέπω νὰ λέτε τὸν Γ. Χατζιδάκη καθαρευουσιάνο. Ἡ τὰ λέτε γιὰ νὰ τὸν πειράξετε ποὺ τόσο ἀγαπάει τὴ δημοτικὴ καὶ τὴν διαφεντέει στὰ βιβλία του καὶ τ' ἄρθρα του, τὰ ἐπιστημονικά, ἢ δὲν τὸ διαβάσατε καὶ τό- τε ἀμέτε στὸ καλὸ. Μὰ εἶμαι καὶ Χριστιανὸς καὶ γιὰ νὰρθῇτε πιά στὰ συγκαλὰ σας καὶ νὰ νοιώσετε πὼς δὲν ἔχετε δυνατότερο προπαγανδιστὴ ἀνάμεσα σ' ἐ- κείνους ποὺ διαβάζουν, ὑπομονητικά, προσεχτικά καὶ χωρὶς μεροληψία, σὰς στέλνω τ' ἀκόλουθα παρμένα ἔτσι, χωρὶς διάλεγμα, ἀπ' τὸ νέο βιβλίον τοῦ Χατζι- δάκη «Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικά».

σελ. 3. ἀπολλῶ μείζων κανονικότης καὶ τάξις παρατηρεῖται ἐν τῇ γλώσσῃ ἐκείνου τοῦ χωρικοῦ, ὅστις οὐδέποτε ἀνέγνωσε βιβλίον, οὐδ' ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κώμης αὐτοῦ ἢ ἐν τῇ γλώσσῃ τῇ ἐν Ἀθήναις ὅφ' ἡμῶν λαλουμένην.

Καταλάβατε; Κι' ὅταν θυμηθοῦμε ὅτι πρῶτο προ- σόντο μῆς γλώσσας εἶναι ἡ κανονικότης τί συμπί- ρασμα βγαίνει ἀπ' τὰ λόγια τοῦ Χατζιδάκη;

Κι' ἄλλο.

σελ. 110. «Σήμερον ὅτε διὰ τῶν γλωσσολογικῶν καὶ ἐθνολογικῶν μελετῶν ἀνευρέθη ἡ συγγένεια γλωσ- σῶν καὶ λαῶν διαφόρων, οὐδαὶς σωφρονῶν ἀμφιβάλ- λει ὅτι ἡ νέα Ἑλληνικὴ (γιὰ τὴ δημοτικὴ μιλεῖ) εἶναι νεωτέρα φάσις τῆς μῆς καθόλου Ἑλληνικῆς γλώσσας, ἀπαρλλακτικῶς ὅπως ἡ γλῶσσα τοῦ Ὀμή- ρου ἢ τοῦ Δημοσθένους κτλ. ὥσαν ἄλλαι φάσεις τῆς αὐτῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας».

Δηλαδή ἡ νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα ὡς νεωτέρα φάσις, κτλ. ἔχει τὰ ἴδια δικαιώματα μὲ κάθε ἄλλη φάσις. Γιὰ τὴν καθαρὴν ἢ σωφρονεῖν ἐπιστήμη- νας δὲ μιλεῖ, γιὰτὶ αὐτὴ δὲν εἶναι φάσις, αὐτὴ εἶναι χάσις... μὲ τῆς Ἑλληνικῆς. Αὐτὰ λέει ὁ Χατζιδάκης καὶ χίλια δυὸ ἄλλα σὲ κάθε σελίδα. Γι' αὐτὸ καὶ κοιτᾶτε νὰ κάνε δημοτικιστὰδες ὅλους τοὺς φοι- τητῆς τῆς φιλολογίας, ὅσους ἔχουν μυαλὸ δηλαδή. Αἱσᾶν εἶναι ἔτσι τί φωνάζετε καὶ γράφετε τοῦτα κ' ἐκείνα καὶ θυμῶνω ἄδικα τὸν ἀδίκον; Ἐξὼν ἂν εἶ- μαι φυσικὰ γεροπαρξένος σὰν τὸ σπουργίτη τοῦ παρχαυθιοῦ—τὸ ξέρεις; κ' τότε ξίντε νὰ τὸ μαθῆς κ' ὅστερα φωνάζε.

ΓΕΡΟΜΟΥΡΜΟΥΡΗΣ

ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Εἶναι ἀνοξικτικὸς ἀπομεσήμερος· ὁ ἥλιος καυτε- ρὸς πολὺ ἢ θάλασσα λαμπρὴ καὶ μοιχεύει σὲ νὰ βγάξῃ φωτιές. Κἄτου στήριγμα καὶ ἡ βαρκοῦλα δε- μένη στὸ μῶλο χοροπηδαῖ στήριγμα κῆματα. Τὰ γέρι ρυστάει ἀρμονικὰ καὶ τὰ πῦκα τὰ ριζωμένα στὴν ἀμμονιὰ γέρνουνε τρεῖς, στὴ θάλασσα λές καὶ θέλουνε νὰ φιλήσουνε τὸν ἄρρὸ τῆς.

Στὰ πῦκα ἀπὸ κάτω ἕνα ταιριαστὸ ζευγα- ράκι· ἔχει ἔκπλωθῃ. Ἑνὲς ὁμορφος νῖς ἴσα μὲ εἴκοσι χρόνῳ, μὲ τὸ μικρὸ μουστακκάκι του, τὰ ὁ- μορφα ξανθὰ μαλλία του καὶ τὰ γαλανὰ ματιά του. Κι' ἐκείνη μὲ τὸ γλυκὸ στοματάκι, τὰ μαῦρα ματιά καὶ μαλλιά τῆς ντυμένη στὰ ἄσπρα δὲν εἶναι ἀκόμη δεκαοχτῶ χρόνων.

Γλυκοκουδεντιαζοῦν τι λένε; λόγια τῆς ἀγα- πῆς. Τὰ λόγια ποὺ λέει ἕνας νῖς σὲ μιὰ νέα ὅταν νοιώθουν ὅτι ἡ ἀγάπη τους ξεχειλίζει μέσθ στὴν καρδίᾳ τους.

Κρατιοῦνται ἀπὸ τὰ χέρια. Τὰ κεφαλάκια τους ἀκουμπισμένα τῶνα ἴσως στ' ἄλλο, μὲ τὰ μάτια μισοκλεισμένα, βρίσκοντα. σὲ κείνη τὴν εὐχάριστη θέσῃ ποὺ καθένας ξεχνεῖ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζεῖ μέσα σ' ἕνα ὄνειρο ὁλόφωτο ποὺ θὰ ἡγῶνταν ποτὲς νὰ μὴ τελειώσῃ.

Ξάφνου μιὰ ποθυμὴ ἔρχεται στὴ νέα. Τὴ λέει στὸ σύντροφό της κι ἀμέσως σηκώνονται καὶ πᾶνε πρὸς τὴ βάρκα. Μπαίνουνε· λύνουν τὸ σκοινί, ἀνοίγουν τὸ μικρὸ πανάκι καὶ τραβᾶνε κατὰ τὸ πέ- λαγο. Σκίζει γοργὴ ἡ βαρκοῦλα τὰ κύματα· σὲ λί- γη ὥρα βρίσκειται μακριὰ ἀπ' τὴ στεριά. Ὁ ἄνε- μος δυναμώνει κ' ἡ νέα ὀρθισμένη πιά θέλει νὰ γυρίσῃ πίσω. Αὐτὸ θέλει νὰ κάμῃ κι ὁ νῖς. Ὁ καιρὸς ἔχει θεριεῖ πια, μαῦρα ὁλόμαυρα σύννεφα ἔχουν σκαπάσει τὸν ἥλιο. Σ' ἕνα τοῦ τιμονιοῦ γύρισμα ἡ βάρκα γέρνει· ἕνα θεοερετὸ κύμα ἀποτέλειωσε τὴ δουλειὰ του...

Οἱ δυὸ ἀγαπημένες ψυχὲς βρίσκονται μέσ' στὴ θάλασσα. Ἀπὸ τὴ βάρκα τίποτε δὲ φαίνεται. Πα- λεύουν μὲ τὰ γέριμένα κύματα. Ὁ νῖς προσπαθεῖ νὰ σώσῃ τὴν νέα ποὺ δὲ ξέρει κολύμπι καὶ κολυμπᾷ.